

2008:13

Norra Mellby kyrka

– Brandskydd och armaturrestauration

Antikvarisk kontrollrapport, 2007 - 2008

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2008:13

Norra Mellby kyrka

– Brandskydd och armaturrestaurering

Antikvarisk kontrollrapport, 2007 - 2008

Norra Mellby socken, nr 1090

Hässleholms kommun

Skåne län

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.m.se

© 2008 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2008:13
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: I klockstapeln, under arbetet med dimsprinklersystemet.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

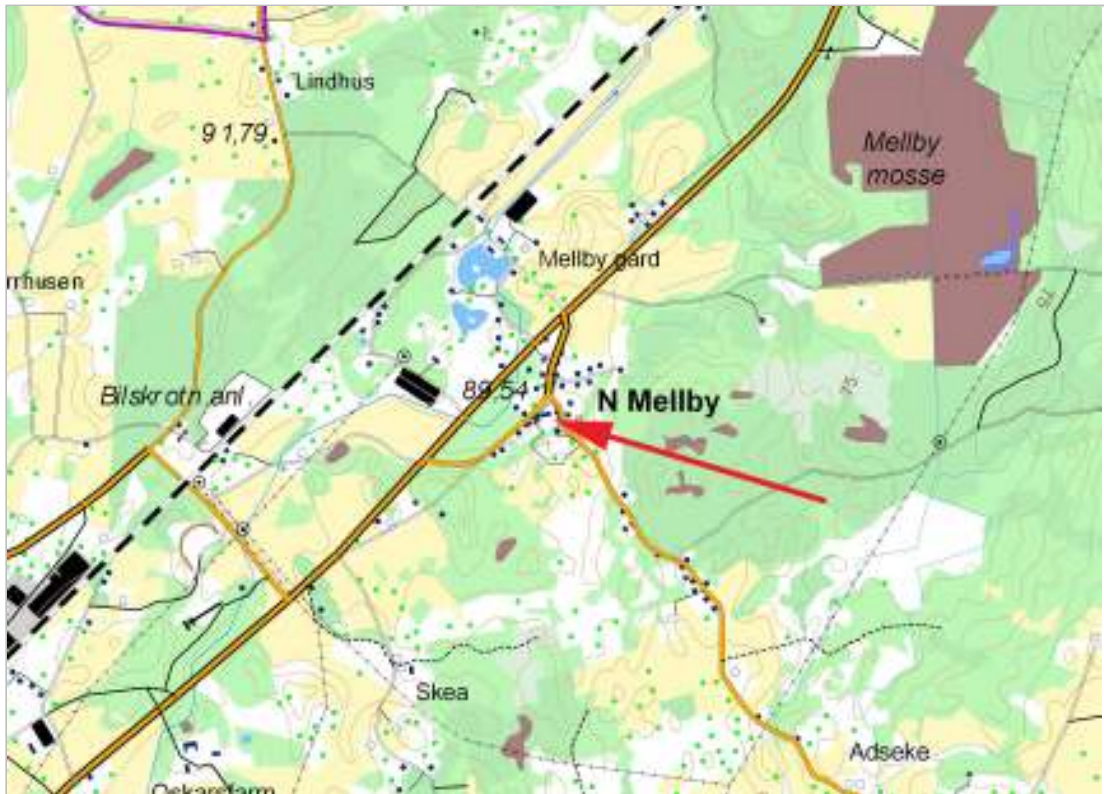
Norra Mellby kyrka – Brandskydd och armaturrestauring

Innehåll

Sammanfattning	5
Administrativa uppgifter	5
Utförda åtgärder	5
Klockstapeln	5
Armaturer	7
Avvikelser från arbetshandlingarna	7
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	7
Iakttagelser under restaureringen	7
Övriga handlingar med relevans för ärendet	8

Hälsleholms kommun, Norra Mellby markerat

Del av Norra Mellby socken, kyrkan markerad

Sammanfattning

I den medeltida klockstapeln har ett el-skåp och ett dimsprinklerssystem inmonterats, vilket innefattar vattenbehållare, vattenledningar och både in- och utvändiga dimsprinklers. På kyrkogården har de gamla armaturerna restaurerats, tillika har elkablarna bytts ut.

Administrativa uppgifter

Objekt	Norra Mellby kyrkas klockstapel samt utvändig armatur
Socken	Norra Mellby
Kommun	Hässleholm
Länsstyrelsens beslut	2005-10-05 (dnr 433-31795-05 och 431-36499-05)
Byggherre/beställare	Norra Mellby Pastorat
Konsult	Beat Senn, Senn Arkitekter AB, Åhus
Underkonsult	Sven Levin, Sven Levin EL AB, Kivik
Entreprenörer	Petrus Entreprenad AB Levins Elektriska AB, Hässleholm Marioff Skandinavien AB, Saltsjö-Boo Lena System AM, Malmö
Antikvarisk kontrollant	Jimmy Juhlin Alftberg
Byggnadstid	September 2007 – Februari 2008
Slutbesiktning	2008-02-28

Utförda åtgärder

Klockstapeln

Den medeltida klockstapeln, som tidigare varit helt utan el-försörjning, har försetts med en el-central vid västra invändiga väggen. Tillika har en belysningsarmatur monterats uppe på klockloftet.

För att brandskydda konstruktionen har ett dimsprinklerssystem inmonterats. Syftet är att vid brand snabbt kunna väta ner klockstapeln både in- och utvändigt. Systemet består av 12 st vattentankar om 50 liter samt 4 st kvävgastankar om 50 liter. Från tankarna, vilka står på hårdgjord, nivellerad yta, utgår rostfria rör (12 – 16 mm) till strategiskt valda platser inom byggnaden. Vid en brand fördelas 600 liter vatten under en period av 10 minuter genom 4 st invändiga och 16 st utvändiga spraydysor, vilka fördelar vattnet till en dimma. Detektion sker via en värmekänslig kabel som kopplats till en batteridriven utlösningspanel.

Rördragning har skett helt utan ingrepp i timmerstommen. Fästning av rör är gjord med fästbleck och skruv. Alla på klockstapeln utvändiga komponenter (dysor och dyshållare) har avfärgats i röd kulör.

Tankarna placerade i SV hörnet.

Exempel på vattenrör.

El-centralen på V väggen.

Spraydysa på takfoten.

Exempel på de utvändiga spraydysorna, klockstapelns norra sida.

Armaturer

På kyrkogården, runt själva kyrkan, har 8 st belysningsarmaturer restaurerats genom byte av fundament, stolpar, målning och allmän uppfräschning av befintliga lykthuvuden. Tillika har helt nytt kablage (ringledning) lagts ner på platsen för den gamla ledningen, dvs runt hela kyrkan i anslutning till grusgångarna. Från ringledningen utgår matarkabel till både klocktornet och vaktmästarlokalen.

Belysningsarmaturerna på kyrkogården, söder om kyrkan. Fotot taget under slutbesiktningen.

Avvikelser från arbetshandlingarna

Inga avvikelser har noterats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetet är utfört helt enligt Länsstyrelsens intentioner. Samråd med antikvarisk kontrollant har skett under hela processen.

Iakttagelser under restaureringen

Inga speciella iakttagelser har noterats vad gäller dimsprinklersystem, kabeldragning och armaturer. Däremot gjordes iakttagelsen att kyrkans kor, både på norra och södra sidan, är utrustat med två små ventiler vid sockeln. Dessa ventiler är beskaffade på så vis att dagvatten lätt rinner ner i ett sedan 1960-talet plomberat gravkor. Det finns därmed ingen möjlighet att kontrollera en eventuell skadebild.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

- 2005-09-05 Länsstyrelsens Remiss gällande brandsläckningsutrustning och armaturrestaurering
- 2005-09-08 Regionmuseets remissvar angående sökta åtgärder
- 2005-10-05 Länsstyrelsens tillståndsbeslut ang brandsläckningsutrustning
- 2007-08-15 Ritning, byte av markkabel etc. Senn Arkitekter AB
- 2007-08-15 Ritning, släckutrustning, fasader, Senn Arkitekter AB
- 2007-08-15 Ritning, släckutrustning, planer/sektioner, Senn Arkitekter AB
- 2007-08-15 Förfrågningsunderlag, handling, släckutrustning, Senn Arkitekter AB
- 2007-08-15 Beskrivning av elanläggning etc, Sven Levin EL AB
- 2007-08-21 Offert från Marioff
- 2007-10-02 Reviderad bygghandling Norra Mellby kyrka, Senn Arkitekter AB
- 2007-10-03 Länsstyrelsens andra remiss i ärendet
- 2007-10-24 Regionmuseets andra remissvar i ärendet
- 2007-10-25 Byggmötesprotokoll nr 1
- 2007-12-13 Byggmötesprotokoll nr 3
- 2008-01-11 Byggmötesprotokoll nr 4
- 2008-01-25 Byggmötesprotokoll nr 5
- 2008-02-08 Byggmötesprotokoll nr 6
- 2008-01-30 Kallelse till slutbesiktning (Byggledaren AB)
- 2008-03-20 Regionmuseets intyg ang utfört arbete

Kristianstad 2008-03-27

Jimmy Jublin Alftberg

Regionmuseets rapportserie 2008

Kulturmiljö

1. Vä söder om S:ta Gertrud, Vä sn, FU, Jan Kockum, 2007
2. Kv Södra kasern 2 i Kristianstad, Kristianstad, FU, Jan Kockum 2007 – 2008
3. Gör en kyrka någon skillnad? DK, Åsa Alftberg & Lotta Eriksson, 2007
4. Kärnkraftens fysiska miljöer, Förstudie, Henrik Borg, 2008
5. Eslövs medborgarhus, Eslöv, AK, Helena Nilsson och Anna Rabow, 2005
6. Barsebäcks kyrka - installation av nytt värmesystem, Barsebäcks sn, AK, Kristina Nilén, 2007
7. Fjälkestads kyrka - invändig renovering, Fjälkestads sn, AK, Emelie Petersson & Helena Nilsson 2006
8. Krapperups alléer, Brunnby sn, KA, Patrik Olsson, 2008
9. Västra Nöbbelövs kyrka - utvändig renovering etapp 1, V. Nöbbelövs sn, AK, Helena Nilsson och Emelie Petersson, 2006
10. Folkestorps bränneri, Vårdplan, 2007-2008, Henrik Borg & Bengt Spade
11. Glimmingehus - kulturhistorisk värdebeskrivning, Vallby sn, KA, Kristina Nilén, 2008
12. Vikingatida silver från Kiaby, Kiaby sn, Bertil Helgesson, 2008
13. Norra Mellby kyrka, Norra Mellby sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2007 – 2008

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

